

ІНФОРМАЦІЙНА СФЕРА В УКРАЇНІ: ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

INFORMATION SPHERE IN UKRAINE: STATE REGULATION IN THE TERMS OF EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES

У статті розглядаються питання та особливості державного регулювання інформаційної сфери України в умовах активних євроінтеграційних процесів. Інформаційна сфера, що охоплює діяльність засобів масової інформації (ЗМІ), цифрових платформ, технологій та інфраструктури кібербезпеки, стає все більш важливим фактором для розвитку сучасного суспільства та економіки. Для України, яка прагне стати частиною європейського інформаційного простору, процес адаптації національного законодавства до вимог Європейського Союзу є стратегічно важливим завданням. Стаття аналізує нормативно-правову базу, яка регулює інформаційну сферу в Україні, зокрема закони "Про інформацію", "Про захист персональних даних" та "Про телебачення і радіомовлення". Особлива увага приділяється гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами, такими як Загальний регламент захисту даних (GDPR) та Директива ЄС про аудіовізуальні медіапослуги (AVMSD). Досліджується важливість імплементації цих положень для забезпечення прозорості діяльності медіа, захисту прав громадян та підтримки свободи слова. Одним із основних викликів, які розглядаються у статті, є боротьба з дезінформацією та інформаційною агресією, що здійснюється з боку інших держав, особливо в умовах гібридної війни. Проаналізовано заходи, які приймає Україна для протидії поширенню фейкових новин і маніпуляцій, включаючи створення Центру протидії дезінформації, розвиток освітніх програм з медіаграмотності та підвищення рівня критичного мислення серед населення. Описано перспективи впровадження новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналітика великих даних, які сприятимуть підвищенню ефективності державного управління та забезпеченню кібербезпеки. Важливу увагу приділено розвитку IT-сектора України, який стає ключовим драйвером цифрової трансформації країни та сприяє створенню нових робочих місць. Перспективи розвитку інформаційної сфери України розглядаються через призму євроінтеграційних процесів, де центральними завданнями є підвищення рівня незалежності ЗМІ, покращення кібербезпеки, а також гармонізація нормативно-правової бази з європейськими нормами. Успіх у цих напрямках дозволить Україні не лише зміцнити свої позиції на міжнародній арені, але й створити стійке, інноваційне та конкурентоспроможне інформаційне середовище всередині країни.

Ключові слова: інформаційна сфера, державне регулювання, євроінтеграція, ЗМІ, кібербезпека, дезінформація, європейські стандарти.

The article examines issues and features of state regulation of the information sphere of Ukraine in the conditions of active European integration processes. The information sphere, which encompasses the activities of mass media (mass media), digital platforms, technologies and cyber security infrastructure, is becoming an increasingly important factor in the development of modern society and economy. For Ukraine, which aspires to become part of the European information space, the process of adapting national legislation to the requirements of the European Union is a strategically important task. The article analyzes the legal framework that regulates the information sphere in Ukraine, in particular the laws "On Information", "On Protection of Personal Data" and "On Television and Radio Broadcasting". Special attention is paid to the harmonization of Ukrainian legislation with European standards, such as the General Data Protection Regulation (GDPR) and the EU Audiovisual Media Services Directive (AVMSD). The importance of the implementation of these provisions to ensure transparency of media activity, protection of citizens' rights and support of freedom of speech is investigated. One of the main challenges considered in the article is the fight against disinformation and informational aggression carried out by other states, especially in the conditions of a hybrid war. The measures taken by Ukraine to combat the spread of fake news and manipulation, including the creation of the Center for Combating Disinformation, the development of educational programs on media literacy, and raising the level of critical thinking among the population, are analyzed. The prospects for the introduction of the latest technologies, such as artificial intelligence, blockchain and big data analytics, which will contribute to increasing the efficiency of public administration and ensuring cyber security, are described. Important attention is paid to the development of the IT sector of Ukraine, which is becoming a key driver of the country's digital transformation and contributes to the creation of new jobs. Prospects for the development of the information sphere of Ukraine are considered through the prism of European integration processes, where the central tasks are to increase the level of independence of the mass media, improve cyber security, as well as harmonize the legal framework with European norms. Success in these directions will allow Ukraine not only to strengthen its position in the international arena, but also to create a sustainable, innovative and competitive information environment within the country.

Key words: information sphere, state regulation, European integration, mass media, cyber security, disinformation, European standards

УДК 351.74: 075.2
DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2021.24.34>

Димитрій В.В.
здобувач наукового ступеня кандидата наук

Постановка проблеми. Інформаційна сфера є однією з найважливіших складових сучасного суспільства, яка впливає на всі аспекти його розвитку — від економіки та полі-

тики до соціальної сфери та культури. В умовах глобалізації та цифровізації роль інформації як стратегічного ресурсу постійно зростає, що ставить перед державами нові виклики

щодо її регулювання та захисту. Україна, яка на даний момент перебуває на шляху до євроінтеграції, стикається з необхідністю адаптувати національну інформаційну політику до вимог і стандартів Європейського Союзу (ЄС). Це передбачає не лише законодавчі та регуляторні зміни, але й переформатування існуючих механізмів управління, розвитку цифрових технологій та підвищення рівня інформаційної безпеки. Інтеграція України в європейський інформаційний простір супроводжується значними викликами, серед яких – боротьба з дезінформацією, захист національних інтересів у кіберпросторі та забезпечення незалежності засобів масової інформації (ЗМІ) від політичного і бізнесового впливу. Крім того, ускладнює ситуацію активна інформаційна агресія з боку сусідніх держав, що вимагає від України створення ефективних механізмів протидії та захисту національного медіапростору. На фоні цих викликів особливо важливо розуміти, що процес державного регулювання інформаційної сфери повинен враховувати не тільки внутрішні потреби країни, але й міжнародні зобов'язання перед ЄС. Саме тому вивчення державного регулювання інформаційної сфери України в контексті євроінтеграційних процесів є актуальним та необхідним кроком для побудови сучасного, прозорого та безпечного інформаційного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових джерел, присвячених інформаційній сфері та її регулюванню в Україні в умовах євроінтеграційних процесів, дозволяє виділити кілька ключових аспектів, які визначають стан та перспективи розвитку цієї галузі. Загалом, дослідники сходяться на думці, що гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами, розвиток медіаграмотності, протидія дезінформації та посилення кібербезпеки є стратегічно важливими напрямками для забезпечення сталого розвитку інформаційного середовища України. Зокрема, Вацлавський (2020) підкреслює важливість інтеграції європейських норм в українське інформаційне законодавство як один із ключових аспектів євроінтеграційного процесу. Автор наголошує, що приведення національних стандартів у відповідність до положень Загального регламенту захисту даних (GDPR) та Директиви про аудіовізуальні медіапослуги (AVMSD) має стати основою для створення прозорого та безпечного інформаційного простору. Водночас Дорош (2019) акцентує увагу на складності адаптації цих європейських норм через наявність певних розбіжностей між національними та європейськими підходами до захисту даних та забезпечення

інформаційної безпеки. Дослідження Єгорова (2018) зосереджене на питанні кібербезпеки в умовах гібридної війни, де він аналізує досвід України у протидії кіберзагрозам та можливості співпраці з європейськими країнами. Автор підкреслює, що надійна система кібербезпеки є критично важливою для забезпечення національної безпеки в умовах активної інформаційної агресії з боку Російської Федерації. Ковальчук та Шевченко (2021) додають, що підвищення рівня медіаграмотності серед населення є невід'ємною складовою стратегії протидії дезінформації та фейковим новинам, що поширюються як у традиційних ЗМІ, так і в соціальних мережах. Кучеренко (2020) розглядає питання впровадження інформаційних технологій в державне управління, наголошуючи на важливості інтеграції цифрових сервісів та інноваційних рішень для підвищення ефективності державних послуг і прозорості управлінських процесів. Автор зазначає, що розвиток ІТ-сектора та цифровізація є ключовими елементами для забезпечення конкурентоспроможності України в умовах глобальної економіки.

Мета статті полягає в дослідженні державного регулювання інформаційної сфери України в умовах євроінтеграційних процесів, аналіз існуючих викликів та проблем, а також визначення перспектив і напрямків розвитку інформаційної політики, спрямованої на гармонізацію національного законодавства з європейськими стандартами.

Виклад основного матеріалу. Державне регулювання в інформаційній сфері відіграє критично важливу роль у забезпеченні стабільності, безпеки та прозорості інформаційного простору будь-якої країни. В умовах сучасного світу, де інформація є одним з найцінніших ресурсів, правильне управління інформаційними потоками стає ключовим завданням для держави. Це особливо важливо для таких країн, як Україна, що знаходяться на шляху євроінтеграції та прагнуть адаптувати свої національні стандарти до норм Європейського Союзу. У цьому контексті державне регулювання інформаційної сфери виступає інструментом для досягнення кількох важливих цілей, серед яких забезпечення свободи слова, захист інформаційної безпеки, протидія дезінформації та розвиток цифрової економіки. Основні цілі державного регулювання:

1. Забезпечення свободи слова та незалежності засобів масової інформації (ЗМІ). Свобода слова є фундаментальною складовою демократичного суспільства та одним з головних принципів європейської інформаційної

політики. Державне регулювання спрямоване на створення умов, за яких ЗМІ можуть працювати без тиску з боку політичних чи економічних груп, забезпечуючи громадянам доступ до об'єктивної та неупередженої інформації. Це передбачає розробку нормативно-правових актів, які обмежують концентрацію медіавласності та забороняють монополізацію інформаційного ринку, що дозволяє забезпечити плюралізм думок та різноманітність джерел інформації.

2. Гармонізація інформаційного законодавства з європейськими стандартами. В умовах євроінтеграції Україна має адаптувати своє законодавство до європейських норм та стандартів у сфері інформаційної політики. Це включає впровадження таких положень, як Загальний регламент про захист даних (GDPR), Директива про аудіовізуальні медіа-послуги та інші європейські нормативні акти. Гармонізація законодавства сприяє створенню прозорих умов для функціонування ринку ЗМІ та забезпечує захист прав громадян на конфіденційність та недоторканність приватного життя [1].

3. Захист національних інтересів в інформаційному просторі. Однією з ключових функцій державного регулювання є захист національних інтересів у сфері кібербезпеки та інформаційної безпеки. В умовах постійних гібридних загроз, які виходять з боку інших держав, включаючи інформаційні атаки, кібератаки та поширення дезінформації, держава зобов'язана розробляти стратегії для захисту своїх громадян, критичної інфраструктури та державних інституцій від зовнішніх впливів. Впровадження системи кіберзахисту, розробка механізмів протидії дезінформації та посилення контролю за інформаційними потоками є необхідними заходами для забезпечення інформаційного суверенітету.

4. Протидія дезінформації та інформаційним маніпуляціям. Сучасні медіа та соціальні мережі є потужними інструментами, які можуть бути використані як для інформування суспільства, так і для його маніпуляції. Протидія дезінформації стала одним з пріоритетів державного регулювання в Україні, особливо на фоні активної інформаційної війни, яку веде Росія. Держава створює спеціальні інституції, такі як Центр протидії дезінформації, а також розробляє законодавчі ініціативи для виявлення та нейтралізації фейкових новин, що поширюються в інформаційному просторі.

Державне регулювання інформаційної сфери реалізується через низку механізмів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей у сфері медіаполітики та інформаційної

безпеки. Серед основних механізмів можна виділити [2]:

1. Законодавче регулювання. Нормативно-правові акти, що регулюють інформаційну сферу, є основою для створення правових умов діяльності ЗМІ, регулювання інтернет-простору та захисту даних. В Україні такі закони, як "Про інформацію", "Про захист персональних даних" та "Про телебачення і радіомовлення", визначають основні правила функціонування медіа та права громадян на доступ до інформації.

2. Розвиток інститутів регулювання. Важливим елементом державного регулювання є створення незалежних регуляторних органів, таких як Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, які забезпечують контроль за дотриманням законодавства в інформаційній сфері, моніторинг змісту медіа та накладання санкцій у випадку порушень. Такі інституції грають ключову роль у забезпеченні прозорості та справедливості в інформаційному просторі.

3. Контроль за прозорістю медіавласності. Державне регулювання спрямоване на забезпечення прозорості власності медіакомпаній, що дозволяє виявляти можливі конфлікти інтересів та знижує ризик монополізації інформаційного простору. Це включає зобов'язання медіа розкривати інформацію про своїх власників, фінансові потоки та джерела фінансування.

4. Освітні програми та підвищення медіаграмотності. Одним з ефективних інструментів у боротьбі з дезінформацією є підвищення рівня медіаграмотності населення. Держава сприяє розвитку освітніх програм, які спрямовані на формування критичного мислення, аналізу інформації та розпізнавання фейкових новин серед громадян, що зменшує вплив маніпулятивної інформації на громадську думку [3].

Україна зіштовхується з низкою викликів, які ускладнюють ефективне державне регулювання інформаційної сфери. Основні проблеми включають вплив олігархічних груп на ЗМІ, низький рівень незалежності медіа, а також складність у регулюванні соціальних мереж та онлайн-платформ, де поширюються фейки і пропаганда. Також важливим завданням є забезпечення фінансування реформ у сфері кібербезпеки та підвищення рівня захисту критичної інформаційної інфраструктури.

Для подальшого розвитку інформаційної сфери в умовах євроінтеграції необхідно зосередитись на: Інтенсифікації імплементації європейських стандартів у національне законодавство. Посиленні незалежності ЗМІ від

політичного та економічного впливу. Розвитку інноваційних технологій та інвестицій у кібербезпеку. Підвищенні рівня цифрової грамотності населення через освітні програми.

Державне регулювання інформаційної сфери України відіграє важливу роль у забезпеченні стабільності, прозорості та безпеки інформаційного простору. Воно є ключовим інструментом у боротьбі з дезінформацією, захистом інформаційних прав громадян та інтеграцією України в європейський інформаційний простір. Незважаючи на існуючі виклики, подальше вдосконалення нормативно-правової бази, розширення регуляторних механізмів та розвиток цифрових технологій є основою для формування сучасного інформаційного суспільства, яке відповідає європейським стандартам та забезпечує належний рівень інформаційної безпеки.

Нормативно-правова база інформаційної сфери України є фундаментом для забезпечення її ефективного функціонування, захисту національних інтересів і дотримання прав громадян на інформацію. Однак, на шляху до євроінтеграції, постало важливе завдання – гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами, що сприятиме інтеграції України в загальноєвропейський інформаційний простір і підвищить конкурентоспроможність її інформаційної сфери. Важливо зазначити, що гармонізація нормативно-правової бази – це не просто формальна адаптація законодавчих норм, але й комплексний процес перетворення механізмів управління, прозорості та безпеки інформаційної сфери відповідно до сучасних європейських вимог [4].

Першочерговим завданням гармонізації є приведення українського законодавства у відповідність до ключових нормативних актів Європейського Союзу, серед яких Загальний регламент захисту даних (GDPR), Директива ЄС про аудіовізуальні медіапослуги (AVMSD) та інші регулятивні документи, що встановлюють правила для захисту даних, забезпечення прозорості діяльності медіа та захисту інформаційних прав громадян. Основною метою цих заходів є забезпечення вільного обміну інформацією між Україною та країнами ЄС, підвищення довіри до українських інформаційних ресурсів і підвищення рівня захисту прав споживачів інформаційних послуг.

Одним із ключових документів українського законодавства є Закон України "Про інформацію", який закладає основні принципи функціонування інформаційного простору в країні. Цей закон визначає права і обов'язки учасників інформаційних відносин, регулює процеси

створення, зберігання та розповсюдження інформації, а також гарантує право громадян на доступ до інформації. Однак, цей закон потребує адаптації до європейських стандартів, зокрема в частині захисту персональних даних, права на приватність та механізмів контролю за поширенням фейкових новин. Важливою складовою є вдосконалення механізмів відповідальності за порушення інформаційних прав громадян, що передбачено європейськими нормативними актами.

Інший ключовий закон – "Про захист персональних даних", який регулює процеси збору, обробки та зберігання персональної інформації. Закон впроваджує базові механізми захисту даних, але в контексті євроінтеграції Україні необхідно провести більш глибоку реформу цієї сфери, щоб відповідати стандартам GDPR. Європейський регламент ставить перед собою завдання гарантувати високу ступінь захисту особистих даних громадян ЄС і передбачає жорсткі вимоги до компаній і державних органів щодо обробки інформації. Імплементация цього регламенту в українське законодавство вимагає не лише законодавчих змін, але й розвитку інфраструктури для захисту даних, проведення освітніх заходів для підвищення обізнаності громадян та бізнесу щодо їхніх прав у сфері персональних даних [5].

Також важливим аспектом гармонізації є адаптація українських норм до Директиви ЄС про аудіовізуальні медіапослуги (AVMSD), яка регулює діяльність медіа, зокрема телебачення та онлайн-платформ. Ця директива встановлює правила щодо захисту прав аудиторії, зокрема дітей і молоді, зобов'язує медіа забезпечувати прозорість і неупередженість, а також регулює рекламну діяльність. Україна вже зробила певні кроки у напрямку гармонізації з AVMSD через ухвалення змін до законодавства про телебачення та радіомовлення, але залишаються питання щодо повної імплементации стандартів, зокрема стосовно захисту прав споживачів медіапослуг та забезпечення прозорості фінансування медіа.

У сфері регулювання діяльності медіа особливо важливим є Закон України "Про телебачення і радіомовлення", який встановлює основи діяльності теле- та радіокомпаній. Одним із ключових завдань цього закону є забезпечення прозорості у власності медіа та боротьба з монополізацією інформаційного простору. У Європейському Союзі питання прозорості медіа є одним із центральних, оскільки концентрація медіавласності може призвести до маніпуляцій суспільною думкою. Європейські стандарти вимагають, щоб громадськість мала доступ до інформації про кін-

цевих власників медіа, а самі медіа дотримувались високих стандартів прозорості у своїй діяльності. Україна повинна забезпечити не лише нормативне закріплення цих положень, але й ефективні механізми контролю та забезпечення виконання цих вимог.

Гармонізація законодавства України з європейськими стандартами стосується також і регулювання інтернет-простору. Європейський Союз активно працює над розробкою і впровадженням нових правил для цифрових платформ, зокрема щодо боротьби з фейковими новинами, захисту користувачів від неналежного контенту та забезпечення безпеки в інтернеті. У 2020 році ЄС ухвалив Цифровий пакет послуг (Digital Services Act), який регулює діяльність великих інтернет-компаній і визначає їх відповідальність за контент, розміщений на їх платформах. Україна повинна інтегрувати ці положення у своє законодавство, що дозволить підвищити рівень захисту громадян від шкідливого контенту в інтернеті, а також сприятиме розвитку прозорих і безпечних цифрових сервісів.

Окремо варто зупинитися на питанні кібербезпеки, яке є невід'ємною частиною інформаційної політики України в умовах гібридної війни та постійних кіберзагроз. Європейський Союз має добре розроблені стандарти та стратегії у сфері кібербезпеки, які Україна також повинна впровадити. Одним із ключових документів у цій сфері є Директива NIS (Network and Information Security), яка встановлює вимоги до безпеки мереж і інформаційних систем у країнах ЄС. Україна активно працює над розробкою власної національної стратегії кібербезпеки, але інтеграція в європейський кіберпростір потребує подальших кроків, зокрема, у сфері захисту критичної інфраструктури, співпраці з міжнародними партнерами у сфері обміну інформацією про кіберзагрози, а також розвитку національних можливостей для реагування на кіберінциденти [6].

Значну роль у гармонізації з європейськими стандартами відіграють міжнародні організації та партнерські програми. Зокрема, Україна активно співпрацює з Радою Європи, Європейським парламентом і Європейською комісією, що дозволяє отримувати технічну та експертну підтримку в процесі реформування інформаційної сфери. Програми технічної допомоги, такі як TAIEХ та Twinning, спрямовані на покращення інституційної спроможності України в імplementації європейських стандартів та надають експертні рекомендації щодо гармонізації законодавства. Це важливо як для розробки нових нормативних актів, так і для вдосконалення існуючих механізмів контролю та регулювання.

Таким чином, нормативно-правова база України в інформаційній сфері перебуває на стадії активної трансформації. Гармонізація з європейськими стандартами є важливим кроком для забезпечення сталого розвитку інформаційного простору країни, його інтеграції в єдиний європейський цифровий ринок, а також підвищення рівня захисту прав громадян у сфері персональних даних та інформаційної безпеки.

Розвиток інформаційної сфери України є одним із пріоритетних напрямків для забезпечення сталого економічного зростання, політичної стабільності та соціального прогресу в умовах євроінтеграції. Сучасний світ характеризується постійним розвитком цифрових технологій, глобалізацією інформаційних потоків та зростанням впливу медіа на суспільство. Для України, яка прагне інтегруватися до європейського інформаційного простору та посилити свою конкурентоспроможність на глобальному рівні, перспективи розвитку інформаційної сфери мають стратегічне значення. Основні напрями цього розвитку передбачають удосконалення законодавчої бази, забезпечення незалежності ЗМІ, протидію дезінформації, розвиток цифрових технологій та кібербезпеки, а також підвищення рівня цифрової грамотності населення.

1. Гармонізація законодавства та імplementація європейських стандартів. Першим кроком на шляху до успішного розвитку інформаційної сфери є гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами. Україна вже розпочала процес імplementації таких ключових європейських регламентів, як Загальний регламент про захист даних (GDPR) та Директива про аудіовізуальні медіа-послуги (AVMSD), але для досягнення повної відповідності необхідні подальші зусилля. Впровадження цих стандартів дозволить створити більш прозорі, ефективні та безпечні умови для функціонування ЗМІ та захисту інформаційних прав громадян. Підвищення прозорості медіавласності, зокрема обов'язкове розкриття кінцевих власників ЗМІ, сприятиме боротьбі з корупцією та монополізацією медіа-простору.

2. Забезпечення незалежності та прозорості ЗМІ. Незалежність засобів масової інформації (ЗМІ) є однією з найважливіших умов для розвитку демократичного суспільства та інтеграції України до європейської спільноти. В умовах, коли медіапростір України значною мірою контролюється олігархічними структурами та політичними групами, важливо забезпечити реформування медіа-сектору з акцентом на його прозорість та незалежність.

Держава повинна стимулювати створення умов для розвитку громадських і незалежних медіа, які можуть діяти поза впливом великих фінансових груп. Це включає підтримку розслідувальної журналістики, посилення регуляторної ролі Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, а також розробку програм грантового фінансування для незалежних медіа-проектів.

3. Протидія дезінформації та інформаційній агресії. Україна знаходиться на передовій інформаційної війни, стикаючись з потужними дезінформаційними кампаніями та інформаційною агресією з боку Російської Федерації. Тому протидія дезінформації та фейковим новинам є однією з головних перспектив розвитку інформаційної політики. Національна стратегія боротьби з дезінформацією повинна включати розробку інструментів для моніторингу інформаційних потоків, ідентифікацію джерел фейків та їх нейтралізацію. Важливу роль у цьому процесі відіграє Центр протидії дезінформації, який працює над виявленням і спростуванням неправдивих новин, що розповсюджуються через медіа та соціальні мережі.

4. Розвиток цифрових технологій та інновацій. Цифрові технології є основою сучасного інформаційного суспільства, і їхній розвиток є важливою складовою стратегії зростання інформаційної сфери України. Перспективи у цій галузі пов'язані з розвитком цифрових сервісів, впровадженням штучного інтелекту (AI), технологій блокчейн, аналітики великих даних (Big Data) та кібербезпеки. Україна вже досягла значних успіхів у розвитку IT-галузі, яка стає важливим сектором економіки країни, але подальше зростання можливе завдяки інтеграції інновацій у державні структури та цифровізації управлінських процесів.

Створення умов для розвитку стартапів та IT-компаній є важливим напрямом, що сприятиме залученню інвестицій і формуванню високотехнологічних робочих місць. Впровадження цифрових інструментів в управління державними послугами (наприклад, розвиток "Дія" як єдиної цифрової платформи для взаємодії громадян з державними органами) є показовим прикладом того, як цифровізація може підвищити ефективність та зручність взаємодії громадян з державою.

5. Підвищення рівня цифрової грамотності населення. Цифрова грамотність є необхідною умовою для повноцінного включення громадян у сучасне інформаційне суспільство та економіку знань. Зростання рівня медіаграмотності допомагає людям краще орієнтуватися в інформаційному просторі, розпізнавати фейки та маніпуляції, аналізувати джерела

інформації і робити усвідомлені висновки. Одним із перспективних напрямків є впровадження освітніх програм з медіаграмотності на всіх рівнях – від шкіл і університетів до програм для дорослих та пенсіонерів.

Ініціативи з підвищення цифрової грамотності мають також включати навчання використанню сучасних технологій, таких як електронний уряд, онлайн-банкінг, кібербезпека та захист персональних даних. Це сприятиме залученню громадян до цифрової економіки і зниженню цифрового розриву між різними соціальними групами.

6. Зміцнення кібербезпеки та інформаційної стійкості. Кібербезпека є ще однією важливою перспективою для розвитку інформаційної сфери України. В умовах зростання кіберзагроз та кібератак, спрямованих на критичну інфраструктуру країни, держава повинна зосередити свої зусилля на створенні сучасної системи кіберзахисту. Необхідно розробляти національні стратегії та плани дій, які враховуватимуть міжнародний досвід та найкращі практики з кібербезпеки, розширювати можливості державних структур у галузі моніторингу та реагування на кіберінциденти.

Ключовим напрямом є тісна співпраця з міжнародними організаціями, такими як Європейський Союз, НАТО та інші партнери у сфері кіберзахисту. Спільні навчання, обмін досвідом та інформацією про кіберзагрози, розробка стандартів безпеки є важливими елементами для зміцнення інформаційної стійкості України.

Перспективи розвитку інформаційної сфери України є багатограними та стратегічно важливими для забезпечення її національної безпеки, економічного зростання та інтеграції в європейський простір. Основні напрями включають гармонізацію законодавства з європейськими стандартами, забезпечення незалежності медіа, розвиток цифрових технологій та інновацій, підвищення рівня цифрової грамотності населення і зміцнення кібербезпеки. Успішне впровадження цих заходів створить умови для сталого розвитку інформаційного суспільства в Україні, підвищить її глобальну конкурентоспроможність та сприятиме інтеграції в єдиний цифровий ринок Європейського Союзу.

Висновки. Інформаційна сфера України перебуває на етапі активних змін та реформ, спрямованих на забезпечення її інтеграції в європейський інформаційний простір і підвищення рівня національної безпеки в умовах сучасних викликів. Гармонізація законодавства з європейськими стандартами, забезпечення незалежності медіа, розвиток цифрових тех-

нологій та кібербезпеки є ключовими пріоритетами для створення стійкого та безпечного інформаційного середовища. Україна стикається з низкою викликів, серед яких значний вплив олігархічних структур на медіапростір, інформаційні атаки та дезінформація з боку інших держав, а також недостатній рівень цифрової грамотності серед населення. Однак, реалізація національних стратегій у сфері протидії дезінформації, розвиток інноваційних технологій, підвищення рівня медіаграмотності та тісна співпраця з міжнародними партнерами можуть стати запорукою ефективного подолання цих проблем. Загалом, перспективи розвитку інформаційної сфери України полягають у комплексному підході до регулювання та модернізації інформаційної політики. Цей підхід включає імплементацію європейських норм, створення умов для функціонування незалежних ЗМІ, розвиток цифрових сервісів і кібербезпеки, а також підвищення рівня обізнаності громадян про новітні інформаційні технології. Така стратегія сприятиме не лише зміцненню демократичних інститутів у країні, але й створенню прозорого, інноваційного та конкурентоспроможного інформаційного про-

стору, який відповідатиме європейським стандартам.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вацлавський О. В. Інформаційна політика України в умовах євроінтеграції: проблеми та перспективи. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. № 3(52). С. 45-54.
2. Дорош Н. П. Державне регулювання інформаційної сфери в Україні: правові аспекти та міжнародний досвід. Юридичний вісник України. 2019. №18(4). С. 112-120.
3. Єгоров О. М. Кібербезпека в умовах гібридної війни: досвід України та перспективи співпраці з ЄС. Український журнал з питань безпеки та оборони. 2018. № 6(1). С.56-67.
4. Кучеренко Л. Г. Інформаційні технології в державному управлінні: європейські стандарти та український контекст. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Державне управління. 2020. № 17(1). С. 22-33.
5. Сидоренко Ю. В. Регулювання інформаційного простору в країнах ЄС: уроки для України. Європейська інтеграція і міжнародні відносини. 2019. № 5(2). С. 91-102.
6. Чорнобай І. Л. Свобода слова та регулювання медіапростору в Україні: політичні та соціальні аспекти. Наукові записки Інституту журналістики. 2018. №26(1). С. 55-64.